

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Praznic român unit la Roma

— Momente istorice: sfințirea bisericii și inaugurarea colegiului Pio Romeno —

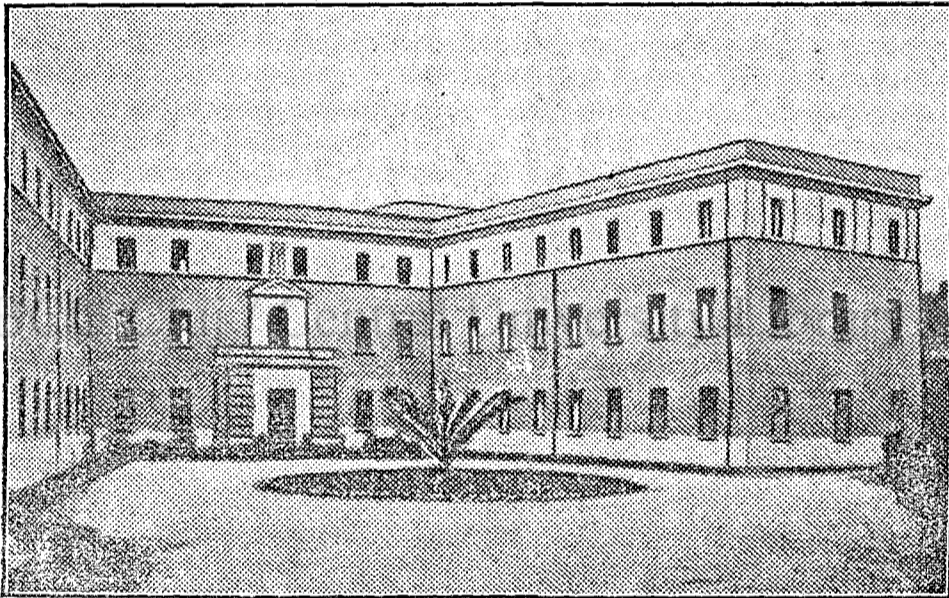
(+). Suflet în sufletul neamului nostru: asta a fost biserica română unită în toată vremea. Și cum neamului nostru i-a fost hărăzit să ducă o viață de aprigă luptă pentru existență și pentru ieșirea la soare, biserica arhierelui mucenic Inochentie, a postelnicului vlădică Petru P. Aron și a neobosiților și jertfelnicilor lor urmași și frați întru arhierie, s'a identificat deplin cu destinul român și creștin, îndemnând mereu la înaintare spre biruință, oricâte piedeci s'ar ridică în cale și suferind alături de oropsiții săi fii. Tinerii leviți români de pe plaiurile dacice, ori unde au fost trimiși la învățătură teologică mai înaltă — la Tyrnavia, Roma, ori Viena — deodată cu luminile dogmei au prins și sugestiile imperativului străbun: Fortia agere et pati romanum est. Flacăra conștiinței naționale odată aprinsă — și era fatal să se aprindă la atingerea cu spiritul viu al latinității — n'a mai fost apoi în stare s'o stingă nici o putere vrășmașă. Dimpotrivă: suflarea vânturilor potrivnice au făcut-o

să crească în intensitate, să treacă dela suflet la suflet, dintr'un colț de pământ românesc într'altul, și să ardă cu vâlvătaie. Spre furia neputincioasă a celor ce ne voiau nouă rele. Așa s'a făcut că în răstimpul celor două veacuri și mai bine de s. Unire am avut carte de multe dureri, puține plăceri. Așa de puține plăceri, că le putem număra pe degete. Și se pare că mai avem de suferit mult, până să vedem înfăptuit, pe lângă visul unității naționale, și celalalt vis drag: unitatea religioasă a Românilor de pretutindenea. Pentru aceea însă Ceriul se îngrijește ca între timp să avem parte și de bucurii sfinte. Iar una din uneltele de cari se folosește mai nou să ne procure atari bucurii e S. Scaun Roman. Ne-au făcut atâta bine simțit, îndeosebi cei din urmă doi Vicari ai Domnului, într'o vreme când atât de mari și arzătoare ne-au fost lipsurile și când atât de mult ni-s'a luat și atât de fără înțelegere și fără inimă s'a trecut peste cererile noastre! Despre cea mai nouă glorie împărătească ce ne-a făcut-o Roma până s'a scris în numărul nostru trecut. Despre cadrele sărbătorești în cari ni-s'a predat splendidul Collegio Pio Romeno facem aici o sumară dare de seamă, rămânând ca reflexiile ce impune oricărei minți creștine și române acest act istoric, să și-le facă fiecare.

Iară sfințirea bisericii colegiului „Pio Romeno” și inaugurarea lui așa a fost: Duminica trecută (a s. Toma), de dimineață, fiind de față zece cardinali și mulțime de alte personalități alese ale clerului roman de mir și monahicesc; d. Vasiliu, ministrul român pe lângă S. Scaun și personalul Legației române

prof. Panaitescu ș. a.), și pe lângă cei pomeniți au cinstit, între alții, cu prezența lor, această serbare română unită, învrâstată cu minunate puncte de festival artistic-cultural, și marchisul Serafini, guvernatorul statului Vatican, precum și baronul Di Giura, din ministerul italian pentru afacerile străine.

Au cuvântat cu acest prilej sărbătorește Mons. Dell' Acqua, rectorul colegiului inaugurat și I. P. S. Alex. Nicolescu, mitropolitul nostru. Pline de călură și cu bogate rezonanțe înălțătoare, au fost ascultate cu pietate de întreagă mulțimea prezentă. După vorbirea păr. Rector, s'a cetit constituțiunea apostolică „Romani Pontificis” prin care se înființează noul colegiu, apoi, în vifor de aclamații, s'a dat cetire telegramelor ce aducea prin card. Pacelli, secretarul de stat al Vaticanului, aderența Sf. Părinte și binecuvântarea Sa. „Nespus de mulțumitor Proniei Dumnezeiești — așa suna telegrama — care în umbră S. Scaun Apostolic adună, în noul colegiu eclesastic, iubiții fii ai nobilei Români, viitorii slujitori ai lui Hristos, Augustul Pontifice cere asupra noului Seminar particulara ocrotire a Stăpânului și dorind ca acest seminar să fie o demnă palestră de studii temeinice și fecunde, un focar

Două aripi ale Colegiului „Pio Romeno”

din Roma; pelerinii noștri și clericii ce-i avem în Cetatea Veșnică, apoi o seamă de reprezentanți ai coloniei române din Roma, — păr. Mitropolit, încunjurat de Paeasfinții episcopi sufragani, a săvârșit slujba sfințirii admirabilei biserici — română până în cele mai mici amănunte — a colegiului. Răspunsurile atât la consacrarea bisericii colegiului cât și la hirotonirea alor trei clerici din partea Preasf. Frențiu și Preasf. Rusu, le-a dat corul de sub conducerea măiastră a maestrului Caranica dela Cluj. — A fost o manifestație artistică religioasă ce a impresionat de neuitat întreaga asistență. După masă s'a făcut inaugurarea solemnă a noului și strălucitului institut. Lume aleasă și multă, cât nu-i mai cuprindea sala festivă a colegiului. Remarcăm purpurații: Gasparri, Dolci, Laurenti, Fumasoni-Biondi, Marmaggi, Caccia-Dominioni, Canali, Jorio, Boetto și Tisserant. Apoi arhierii: Tardini, Constantin, Der Abramian, Agagianian, Evreinoff, de Mella ș. a. Asemenea și superiorii generali ai Asumpționiștilor, Basilianilor, Fraților Școlari, Iezuitorilor (P. Preseren, înlocuind pe P. Ledochowski); rectorii tuturor colegiilor din Roma; savanții: Ruffini, P. Hermann; și cine-i mai poate număra pe toți? Mai adaugem doar că, pe lângă ai noștri (arhierii, pelerini, ministrii Vasiliu și Lugoșianu; păr. cons. Juga,

al acelei evlavii creștine care singură asigură apostolatului triumfurile dorite, trimite din inimă Cardinalului Protector și episcopilor întruniți, cărmuitorilor așezământului, alumnilor și tuturor celor de față la ceremonia inaugurală, binecuvântarea Sa apostolică. Cuvintele de binecuvântare ale S. Părinte, aflător la Castel Gandolfo, au fost primite cu o furtună de aplause ale iubirii filiale și ale alipirii pe veci de nedesfăcut. Alt uragan de aplause a provocat telegrama Maiestății Sale Regelui Carol: „Ringrazio sentitamente i Vescovi Romeni, riunitisi a Roma in occasione della inaugurazione del Pontificio Collegio Pio Romeno. — Carol Re.” (Așa-i redată, în italianește, telegrama Suveranului nostru).

Festivalul zilei s'a încheiat cu imnul național român. După care s'a trecut în salonul de recepții al institutului, unde a avut loc desvelirea bustului de aramă a Supremului Pontifice, cu inscripția: Pius Pius XI Pont. Max. — sacrorum e Romania alumnis — hoc exaedificato conlegio — genti magnum a Roma nomen adeptae — munificentissime consuluīt — ut — novo hinc irorato lumine — sancta cum Petri sede vincula — solidet redintegret. — A. D. MDCCCXXXVII”.

Sfârșim puținele noastre rânduri informative. Icoana inaugurată cetăți a spiritului și ecoul prasnucului luminat din Dumineca Tomii stăruie însă vii în sufletele noastre. Și nici nu se vor șterge vreodată. Din contra: rugăciunile noastre se vor înălța mereu la ceriu, unite cu ale Sf. Părinte, spre a implora mila Celui de sus ca acest așezământ să devină cu adevărat, și în toată puterea cuvântului, izvor de întărire a credinței neîmpușinate și de înflorire a evlaviei bineroditoare pe plaiurile noastre. — Căci nevoia se simte amar.

Blajul contemporan. Din prilejul împlinirii alor două veacuri, în Maiu c., dela întemeierea Blajului bisericesc și cultural, a avut, între altele, și *Dimineața*, (2 5. 37) cuvinte elogioase la adresa cetății de școale dela îmbinarea Târnavelor. Reproducem și noi, la acest loc, o parte a frumoaselor rânduri de laudare ale d. V. Munteanu dela numitul ziar, care, după ce laudă trecutul Blajului, continuă:

„Dar nici prezentul nu desminte trecutul. Blajul de acum, adăpostește instituții moderne de cultură, înseamnă o cetate prestigioasă în câmpul învățării și un centru eclesial care dă un profil viguros spiritualității românești.

Un fiu de țaran, din Țara Oltului, dela Copăcel, mitropolitul *Vasile Suciu*, este ctitorul Blajului modern. Cu sârguință, cu pasiunea unui meșter mare, care clădește necontentit, zi și noapte, și cu o dragoste involburată pentru a da poporului său maximul de standard cultural, arhlerul a ridicat în așezarea de pe valea Târnavelor o adevărată cetate universitară, un șir întreg de clădiri maestruose, în cari știința și credința în Dumnezeu se împletesc armonic în totalitatea noțiunilor și într-o concepție unitară despre univers și minunata lui trăire. Ca și Inochentie Micu-Clain, vladical Vasile a dat toată proba aptitudinilor sufletești și eclesiale și a legat viața lui pământească, de înzestrarea Blajului cu așezăminte solide și cu universitatea culturii.

Iar succesorul arhlerului Vasile Suciu e

un prinț al bisericii în toată splendoarea noțiunii, mitropolitul *Alexandru Nicolescu*. E cea mai reprezentativă figură a clerului român. Prestigiul său e de adâncime sufletească, manierele sunt de adevărat misionar al unei credințe, iar toate gesturile poartă pecetea unui duhovnic devotat umanității. Cărmaciul de astăzi va desăvârși cu mâinile sale aristocratice și chibzuința sa întemeiată pe belșug de cugtare filozofică, opera arhlerului Vasile. Și o va desăvârși într'un tempo rapid, cu inițiative ferice și cu toată stăruința ascetului, care nu desarmează în fața dificultăților și nu renunță niciodată la ceea ce are de făcut. Precupat să sporească falma Blajului și să pue cât mai multă spiritualitate în misiunea bisericii, mitropolitul Alexandru Nicolescu s'a instalat în palatul mitropolitan cu o cărmuire tot atât de pilduitoare și cu o conștiință tot atât de expresiv încheagată despre misiunea sa istorică, ca și antecesorii săi.

Căci *Blajul* trăește o splendidă continuitate în creație, fapt și afirmare. Dela Inochentie Micu-Clain până la vladical Alexandru Nicolescu, secolele au împletit verigi de aramă în lanțul existenței lui pentru a ne da astăzi o aniversare cu proporția justă a unui mare eveniment ardelenesc.

Brutalitate păgână

Faptul s'a petrecut aproape cu o lună mai în urmă. Am tăcut însă, pentru Inviere. Și nici nu l-aș mai pomeni, dacă nu l-aș socoti o verigă dintr'un lanț făurit de păcătoși vrednici de toată osânda. A dus la el aceeaș psihoză bolnavă, care a dat „curaj“ jandarmilor să dețină pe păr. I. Borza din Volvoden, nu de mult și care trebuie demascată, ca să fie vindecată într'un chip ori altul.

Cele ce urmează s'au petrecut în *Silagiul* bănățean, eparhia Lugojului, unde avem parohie română unită încă din 1867. Cam de atunci uniții aveau și o cruce ridicată la fântâna din mijlocul satului de credinciosul Ștefan

Rechișan, ce-și doarme deja somnul de în cimitirul satului. Crucea îmbătrânind s'a plecat ca să nu se mai scoale. Pe unită însă s'a îngrijit de alta în locul ei, parte ca un prinos memoriei răp. Șt. Rechișan de altă parte fiind să aibă aci negreștii troljă, într'u cât an de an, aci se săvârșea Botezul Domnului, sfințirea cea mare.

Dar duhul vrăjmașiei s'a pus și el pe lucru. Afiându-se în viecea un strănepot mortului, — un biet sărăntoc, căruia numai de ridicat cruce nu i-ar fi ars — strănepot ortodox a fost montat, cu neocurajului uniții al răposatului, să fure ctitor de troljă tocmai la fântâna la care de mult țineau uniții din motivele arătate cu asta: fuga la jandarmi! Când a fost să înalțe al noștri crucea, jandarmii opus „eroic“. Chemat afară primpretorul (Baziș) s'a făcut o anchetă în toată țara. Iar sfârșitul — în temelul fastunilor făcând moștenitorii lui Ș. Rechișan și chiar și de totodoci din loc — a fost acela că s'a câștig de cauză uniților.

Dar și aici: Vodă da, și Hâncu buacă n'au putut opri ridicarea crucii, apertorii ordnei (de cine puși la cale?) au și să facă altă bravură: să opriască sfârșitul de către preot unit. S'a întâmplat însă ca coteala de acasă să nu se potrivească cu din târg, oricât de volnicește au trănit o. *Ioan Cismaștu*, ce nu se mutase încă la Iac, unde a fost numit, venind cu poporul procesiune la Cruce, află acolo doi jandarmii gata de războiu. Unul se și repede la mână în numele legii vă somez să vă depărtați. Dar lumea n'a prea știut de frică. Preotul început slujba. Jandarmul bătaios să de tunci la preot cu aceeaș poruncă. Acesta a cerat să-i arete ordinul în scris. Firește nu l'a avut. A spus însă că-l la sergentului era ocupat... pela crăsmă. Și iarăși în că preotul nu s'a mișcat din loc. La ce apărătorul ordnei s'a infuriat rău și a rit la Părintele, l'a împins brutal, răstă-

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Arta de a tăcea vorbind

de B. Blanchard

A și să tacă nu implică numai de cît mușenia totală. Sînt chiar împrejurări când mușenia ar fi anevoc de păstrat. Alte împrejurări sînt, când mușenia ar fi socotită ca o jignire, sau ca o educație proastă.

A tăcea nu-nseamnă să stai totdeauna cu gura închisă.

Sînt mai multe soluri de a tăcea. Mai întâi acela care, după buche, constă într'o tăcere inverșunată, tăcere care, repetăm, le aproape cu neputință de păstrat.

Alte soluri cari se rapoartă nu la buche, ci la spiritul cuvîntului, și comportă diferite atitudini pe cari le vom studia.

Nu putem îndestul repeta cât de primejdios poate să fie cuvîntul. Zilnic vedem în jurul nostru oameni cari sufer din pricina unei fraze rostite prosteste, fără să-și dea seamă de ce însemnătate putea să aibă în viitor. Mulți o uită și rămân înmărmuriți când această frază li-se repetă. Pentru că evenimentele dau lucrurilor o proporție care variază după natura lor și mai ales după timp.

Sunt cazuri, când vorbirea neîngrădită poate fi privită cu'n zămbet. În alte momente asemenea libertate trebuie să fie privită ca primejdioasă. Pentru că poate provoca o acțiune

constrângătoare din partea celor ce se lasă sugestionaji de cuvinte.

[...] Mulți proferă, aruncă în tinereță, cuvinte cari nu sunt decât niște bravade, niște butade sau nostimade, făcând pe grozavii, și la maturitate se văd victimele afirmărilor cuprinse în aceste cuvinte. Vrăjmașii lor nu vreau să ție se mă de vrăsta cea fragedă și de lipsa de experiență. Iei desmormăntează aceste declarații tinerești, de cari omul matur nu-și mai aduce aminte, și se slujesc de ele ca de-o măciucă, acești vrăjmași pentru a ucide în om orice vis de viitor și de glorie.

Alții devin prizonierii unui principiu pe care l-au formulat fără convingere și care îi încătușază pe viecea. Dacă îi recunosc falșitatea, dacă, cu cea mai mare bună credință, caută să scape din această fortăreață de minciună, departe de-a fi lăudați pentru sinceritatea lor, sunt priviți ca renegați. Călea adevărului li-se închide, și sunt țărculți din nou în rătăciră pe care într'o zi, cedând unui paradox, au susținut-o cu o ușurință prea mare. Și, sub pedeapsa de a fi tratați ca sperjuri, trebuie să adopte o atitudine pe care lealitatea lor n'o aprobă.

Ce-i drept, sunt unii cari au curajul de-a se renege și de a-și mărturisă credința cea nouă. Dar pușini dintre aceștia devin măestri. Vechea profesie de credință se ridică mereu în spiritul celor cari n'ar voi decât să-i urmeze pe calea adevărului, dar cari sunt stănjiniți de teama de-a nu ajunge complicitii unui mișel.

Așa că lucru de căpetenie este de-a nu

enunța, de-a nu rosti cuvinte cari pot avea înfrurire definitivă asupra unui viitor care nu-i hotărit într'u totul.

E mai cu samă primejdios și de a de-a mărturisă prin fraze prea afirmative, convingeri pe cari evenimentele sau experientele pot modifica.

Sunt totuși cazuri, precum am spus, începutul acestui capitol, când e aproape neputință să tacă. Poși să fi întreat și Interpelat. Se mai poate ca mușenia să fi interpretată defavorabil. În sfârșit sunt cazuri când abținerea totală nu-i cu putință.

Ce să facă cel hotărit să cultive tăcerea care constă în a și să tacă? Va avea să tacă, să aleagă între diferitele atitudini pe care vor îngădui să se supue pretextului de-a tăcea fără ca pentru asta să păstreze o tăcere cotită nepotrivită. După caracterul celui care sau după felul împrejurărilor, va putea să mărșinească la câte-va fraze rezervate, să-și dea o părere învaluită de-o indifferență condescendentă. Se va achita cu o boala. Ceeace cere însă un mare tact. Pentru că unele de spirit nu-s înțelese totdeauna cu cuvine. Une-ori sunt luate în serios. În asemenea caz, în mâni răutăcioase ele devin armă cu atât mai primejdioasă, cu cât ele sunt mănuite în alt spirit decât al curatului adevăr.

Nu toată lumea are mîntea destul de ghețată ca să înțeleagă hazul unei boli. Mulți sunt ispititi s'o iee în sensul riguros al cuvîntului. Alții șovăesc. Bolmoșii însă de protivnici, nu întărzle să treacă și dăruș partea lor.

du-l masa cu cele ce erau pe ea. Și-a încărcat apoi arma, și el și celalalt tovarăș, în fața mulțimii, vociferând ca leșt din fire. Femele și copiii de școală au început să strige și ei: o larmă de iad. Într'aceea a venit și sergentul Gheorghe... de pe unde era, să deie ajutor camarazilor în luptă cu poporul. Dar nu s'a băgat în mulțime. S'a mulțumit să strige și el din toți bojocii, după ce și-a umplut arma, dela distanță respectabilă: „Vă somez în numele legii să vă împrăștiți!” Dar lumea celor adulți nu s'a „împrăștiat”. Numai copilașii și fetițele se refugiaseră, îngroziiți, prin casele din apropiere. A întins ei, voinicul, ce-i drept arma, să tragă în preot. Dar a înțeles numai decât că păstorul nu-i singur în pădure, în gara lupilor... Și s'a retras cu rușine, întovărășit de ceilalți doi, în vreme ce poporul, femeii și bărbați, îl hulduiau și blăstămau.

„Dup'aceea s'a făcut sfârșitul crucii, la Silagiu, în 18 Aprilie, anul Domnului 1937.... Continuarea a rămas să se dapene în fața justiției. — Spre a cui mândrie și bucurie?”

M. Amaru

Pentru biserica din Uzulchioi. Începând cu Dumineca V-a din Paresimile acestui an, când p. Dr. Vasile Aftenie, protopopul Bucureștilor, a făcut introducerea în parohie a nouhirotonitului p. I. Mihai, bunii noștri credincioși din Uzulchioi (jud. Durostor) își au și ei păstorul lor, în parohia lor, înființată de Mitropolia Blajului la 1 Aprilie c. Bucuria acestor fii ai neamului și bisericii noastre, așezați nu de mult acolo, chiar la granița bulgară, într'o mare de turci și bulgari, cu ostroave de coloniști români ortodocși, e mare foarte. Dar le mai trebuie multe de toate, pentruca bucuria lor creștină să fie deplină. Nădejdea lor e la Dumnezeu și la înțelegerea frățescă a obștii române unite de pretutindenea.

Începutul ajutorării l-a făcut Blajul și Bucureștii. Dela Blaj au dăruit pentru această

parohie, respectiv pentru capela ei improvizată în casa unui credincios de-al nostru, câte 1000 Lei: I. P. S. Mitropolit Alexandru și p. Dr. Cor. Pop-Lupu, prof. de teologie; câte 500 Lei: p. Iacob Popa, vicar gen. prepozit; p. Șt. Roșlanu, canonic, rectorul Academiei Teol.; p. Dr. Leon Sârbu, spiritualul Semin. Teol.; p. Dr. Sept. Todoran, prof. de teol. și p. Dumitru Neda, prof. de teol.; 100 Lei a dăruit p. I. Moldovan, canonic. — Dela București: d.ș. profesoară A. Angelin a făcut danie un rând de ornate bisericesti în valoare de 2000 Lei; o doamnă a dăruit o cruce pentru prestol, în preț de 700 Lei; p. I. Georgescu, canonicul orădan, aflător în Capitală, a cumpărat toate cărțile liturgice pentru strană și altar, în valoare de 4000 Lei. Casa Școalelor a înzestrat și ea biblioteca populară a noiei parohii cu cărți în preț de 2500 Lei.

De sine înțeles că opera începută trebuie continuată, consolidată și crescută. Fiind vorba de mai bine de 600 suflete, câte se află în Uzulchioi și satele învecinate, și de menținerea acestora și a urmașilor lor pentru românism ca și pentru biserica nașterii lor, nu ne poate lăsa nepăsători. — E momentul să se activeze și din inițiativă privată pentru o cauză ca aceasta. Și-i de nădăjdut că pe numele p. I. Mihai, pentru parohia română unită din Uzulchioi (p. Acadârlar) vor încurge multe-multe danii marimoase. Pe pământul Cadrilaterului s'a slojit odinioară latinește, de preoți ascultători de Roma s. Petre. Și faptul că, după 15 veacuri și mai bine, se aduce din nou jertfa liturgică de slujbaș al altarului în ascultare de urmașul vârhovnicului Petre, trebuie să fie un îndemn deosebit de puternic pentru noi cei cari suntem fericiți a fi și astăzi sanguine et fide Romani, să fim cu mână cât mai largă pentru frații noștri aflători acum în acele părți.

Citiți și răspândiți „UNIREA”

Știri mărunte

Pontificia Accademia Scientiarum. Prin Motu proprio „In multis solaciis” din 28 Oct. 1936, Sfântul Părinte a decretat înființarea unei academii pontificale de științe. Tot atunci i-a promulgat Statutele și a numit pe primii 70 de Academicieni. Înaltul institut de științe, al cărui rost l-a cuprins atât de plastic Papa declarându-l „Senatul său științific”, va fi inaugurat solemn, de către Sfântul Părinte, în ziua de 31 Mai c., ziua în care Pius XI împlinește 80 ani da viață. — Evenimentul este privit de pe acuma cu cel mai mare interes în toată lumea, el fiind o dovadă în plus pentru marea grijă pe care Roma lui Petru o arată științelor și progresului lor sănătos.

Capela română unită în București. Dintr'un anunț semnat de p. Dr. V. Aftenie, prot. unit al Bucureștilor, aflăm că, pe lângă cele două biserici parohiale ce avem în Capitală (Polonă 48 și Acquila 38) s'a mai deschis și o capelă pentru credincioșii noștri, în str. Ștef. Mihăileanu 43. Sfintele slujbe la această casă de închinare le va săvârși p. Dr. Dominic Neculăș, franciscan unit. Capela e deschisă publicului în fiecare ceas de peste zi. S. Liturghie, în Dumineci și sărbători, se va sluji la ora 10, iar în celelalte zile de peste săptămână vara la ora 7 dimineața, iarna la ora 8 dimineața. — Spre știre și orientare.

Incoronarea Suveranilor Angliei. Tulburată pentru moment de cunoscutul gest al celui ce a fost Eduard VIII, Anglia s'a recules repede și, prin încoronarea lui George VI și a reginei Elisaveta soția sa, a reluat multiseculara sa tradiție constituțională, monarhică. Serbările încoronării din Londra au fost de proporții și de o strălucire din povești. Toate statele lumii au fost reprezentate la acest act desfășurat în prezența a mai bine de șase milioane de spectatori. România a fost reprezentată de Măria Sa Mihai, marele Voevod de

Trebuie să mai fimem samă și de iscodirile colportărei, care despoae fantazia de mantia ei purpurie pentru a o arăta sub aparențele brobonate ale francheșei. De aceea cel care, nevoind să vorbească, crede să se achite printr'o butadă, nu trebuie să se riște la așa ceva decât când e cu totul sigur pe sine. Și butada nu trebuie să aibă în vedere pe nimeni, nici să jignească părerea cuiva. Altfel nu va atinge de loc ținta ce și-a propus s'o atingă autorul, aceea de a vorbi știind tot odată să tacă.

Alții, și aceștia sunt cei mai iscușiți, răspund la o întrebare prin altă întrebare. Așa că interlocutorul e cal de bătae, nu ei. Întrebarea trebuie însă cu foarte multă dibăcie aleasă. Trebuie să prezinte destul interes ca să pasioneze pe cel cărui i-i adresează și să înălțare interogatorul înfiripat. Afară de asta, trebuie să cuprindă elemente de polemică, dintr'acele „tihnite”.

Numai cei cari știu să tacă vorbind pot avea marele talent de-a deplasa o convorbire și de-a o transporta de pe-un teren primejdios pe unul unde nu se primejduiește nimic. Dacă întrebarea opusă celei dintâi întrebări le cu iscusință aleasă, dificultatea va fi cu chipul acesta escamotată: nu vei rămânea cu gura căscată. Vei fi vorbit, foarte mult chiar, fără să fi spus cu toate astea ceva din care să se scoată vre o închere compromițătoare. Această metodă mai are avantajul de-a duce pe interlocutor unde vrei, bine înțeles cu condiția să nu-ți simți monejul. În cazul acesta discuția va ajunge un duel în care ambii cam-

pioni vor căuta fiecare să-și arunce săgeți de fiecare la rândul-i parate pe dată.

Alt mijloc de a tăcea vorbind este de-a cere mereu deslușiri și după fiecare răspuns de-a spune că nu ești dumerit pe deplin. Ceeace prezintă un dăblu avantaj: Pe când interlocutorul se întinde în amănunte, tu poți chibzui și-ți poți cântări cuvintele. Apoi lungile desvoltări îți dau prilejul să cunoști bine părerile celui cu care vorbești și să-ți potrivești un răspuns, care să nu jignească nici un principiu și care să poată fi privit ca neavenit, sau ca fără valoare din punct de vedere documentar. Nu mai punem la socoteală că, dacă vei avea de-a face cu-n palavragiu, acesta nu va întârzi să piardă din vedere la ce capăt a vrut s'ajungă, declarația supărătoare din partea ta fiind cu chipul acesta înlăturată.

Cu palavragii sau cu flecarii trebuie să te bazezi totdeauna pe dorința ce-o au de-a părea bine informați, că știu toate. Nu trebuie să niți iarăși să te folosești de plăcerea ce mulți o au de a povesti îndelung, căutând să substituie răspunsurilor ce le-ar vrea provocate, pe ale lor. Cele mai adesea aceștia nici nu-și dau samă că discuția degenerază în monolog, și omul prudent se descurcă fără să fi spus nimic, făcând doar să vorbească pe cel ce ar fi dorit să-l descoase.

Oratorii sau, cel puțin, cei cari se exprimă ușor, se slujesc de-un alt mijloc: Vorbeac alături de subiectul primejdios. Cel abili se pricep să se și ferească de cuvintele pe cari n'ar voi să le spue și să și satisfacă pe interlocutor cu belșugul elocvenței lor. Ple-

când dela subiect ei se rătăcesc, se învârtesc prin prejur. Se poate crede că se vor întoarce la el și sunt ascultați cu încordare. Din când în când îl ating cu-n cuvânt care trimite subiectul și mai departe, în ocolurile pe cari oratorul abil le explorează în chip atât de interesant în cât stratagema nu i-se bagă de samă. Fără îndolală, nu totdeauna. De-abia când oratorul a isprăvit se poate observa neantul sau deșertul spuselor lui, ca documentare. Dacă cineva, ar voi să insiste, nu va fi de loc la strimtoare. Oratorul abil se va recuza, arătând c'a reținut de-acum prea mult atenția publicului, ci c'a spus tot ce avea de spus în asemenea chestie.

[...] Alt procedeu constă de-a face din subiectul asupra căruia ar trebui să te rostiești un pretext de amintiri anecdotice asemănătoare, toate în aceeași ordine de idei. Chiamat la chestie, te poți strecura, afundându-te din nou în suveniruri sau în reminiscențe pline de analogie.

Vorbitorul abil mai poate scăpa prin fraze evasive. Asemenea vorbitor generalizază. În loc să răspundă deschis la niște întrebări pe cari le socoate compromițătoare, sau ca să se ferească de-a rosti niște fraze definitive, cari ar putea să fie înregistrate în prezent și reproduse în viitor, acest vorbitor se va pierde în considerații atât de banale, încât cel mai mare vrăjmaș nu va putea scoate un argument defavorabil din ele. Totuși, dacă acest vorbitor are un oarecare talent, banalitățile lui vor fi socotite valabile, dar, încă odată, nu se va putea scoate nici o răutate din ele.

Alba Iulia și moștenitor al tronului român. — S'a dispus din acest prilej ca toți băieții ce se vor naște în ziua de 12 Maiu c. în Londra și în regatul englez vor purta numele de George, iar fetele numele de Elisaveta și li-s'au acordat premii însemnate. — Accidente mai mici ori mai mari s'au întâmplat de ziua încoronării în capitala engleză peste 12.000. — Se notează că în ziua încoronării răufăcătorii Londrei s'au abținut și ei dela »activitatea« lor obișnuită. Nu s'au înregistrat decât trei delicturi mai ușoare.

Tineri însurați la Sf. Părinte. Nu de mult Sf. Părinte — după o notiță din Observator Romano — a primit în audiență 1700 perechi de tineri însurați. Dintre aceștia 300 perechi erau din Köln și Stuttgart (Germania), 200 din Olanda, 180 din Elveția, 200 din Austria. În cuvântul ocazional Vicarul Domnului și-a exprimat mulțumirea că vede împreună, în jurul său, reprezentanții atâtor țări și neamuri într-o vreme când atât de mare lipsă are lumea de o specială binecuvântare a lui Dumnezeu pentru a ieși din cumplitul impas în care se află.

Locale. Duminica viitoare, a Paralicului, va predica în catedrală p. *Iacob Borcea*, prof. la liceul de băieți.

— Ziua de Zece Maiu a fost serbătorită cu tot fastul. La catedrală p. vicar general și prepozit capitular *Iacob Popa* a slujit un *Te-Deum* solemn în sobor de preoți, fiind de față autoritățile bisericești, școlare, administrative și militare. După slujba din biserică au avut loc defilări în fața acelorși autorități, urmând apoi o frumoasă serbare premilitară în curtea liceului de băieți, unde au rostit cuvântări ocazionale d. prefect județean *S. Ghizdavu* și d. maior *Bărbulescu*.

Școli țărănești la Blaj. Experiențele din 1934 și 1936 au îndemnat conducerea desp. Blaj al »Astrei« (*Al. Lupeanu-Melin* președinte și *Dr. Coriolan Suciu*, secretar) să deschidă și anul acesta așa zise școli țărănești. De data aceasta se vor deschide simultan, la 24 Maiu c., două atari școli: una pentru băieți și alta pentru fete. Ascultătorii acestor cursuri ce vor

în sfârșit este un procedeu de care cu mare măiestrie se slujesc unii: Procedeu de-a desaproba și aproba în niște fraze cam ca acestea:

„Firește, dacă lucrurile s'ar fi petrecut în chip normal am putea judeca cu oarecare asprime. Dar nu trebuie să se uite că faptul a fost determinat de împrejurări speciale, cari lăturea condamnabilă l-o reduc simțitor“.

Sau: „Negreșit, nu putem îndestul veșteji niște uneltiri prejudiciale interesului tuturor. Rămâne însă de văzut dacă lucrurile s'au petrecut întocmai cum ni-se spune, dacă n'au fost condiții“...

Cu acelaș cântec: „Nu trebuie oare să vedem aici oarecare exagerare și faptele s'au petrecut oare cum se descrie? Mi-se pare că înainte de a ne pronunța o nouă cercetare nu ar fi de prisos“.

Iată atâtea chipuri de-a tăcea ținând tot odată un mare discurs.

Ca să păstrezi tăcerea nu-i totdeauna atât de lesne: o iscusință, și încă mare, se cere.

A ști să taci înseamnă să nu dai vânt niciodată unor cuvinte cari să consacre definitiv o cugetare pe care trebuie s'o păstrezi pentru tine“).

Trad. **P. Moșolu**

dura 3—4 săptămâni și se vor ținea — de sine înțeles — separat, cu programe deosebite, vor avea locuință și hrană gratuit. Iar la sfârșitul școlii, cei mai silitori și distinși vor primi și premii.

Dela „Sfânta Unire“. Adunarea generală convocată, conform. art. 30 al statutelor, pe ziua de sâmbătă 8 Mai 1937, în săptămâna luminată, neputându-se ținea deoarece n'au fost de față decât 21 acționari cari n'au reprezentat decât o pătrime din capitalul social prin aceasta se amână, în conformitate cu art. 33 din statute, pentru 14 zile. *adeacă pe ziua de 22 Mai 1937, orele 18, în sala Nr. 24 a Academiei Teologice din Blaj, când se va ținea cu orice număr de acționari. Blaj, la 8 Mai 1937. — Consiliul de Administrație.*

† **Dumitru Drăgan**, preot în disponibilitate, a adormit în Domnul la Tulgheș, în 4 Maiu c., într'al 89-lea an al vieții și 57 al cinstitiei sale preoții. — Facă-i Domnul parte cu dreptii Săi!

Cărți & Reviste

Acatistier. Carte de rugăciuni. Blaj. 1936. Pag. 439. Prețul: 50 Lei.

Faptul că *Acatistierul* blăjan apare acum într'a șaptea ediție dovedește că e dintre cărțile de rugăciuni cele mai îndrăgite la noi românii uniți. Și dacă edițiile de până acum au meritat dragostea de care au avut parte, actuala ediție suntem în drept s'o spunem că le întrece pe toate. Hârtie fină, tipar ales, legătură traică și format portativ, de buzunar: din punct de vedere tehnic *Acatistierul* acesta este ireproșabil. Deosebita lui valoare consistă în cuprinsul ce are. Și trebuie s'o spunem că e neobișnuit de bogat acest cuprins. Pe lângă *Acatistul* (complet) al Preacuratei, Paraclis și Cănoanele către D. N. Isus Hristos, Ingerul păzitor și Puterile cerești și rugăciunile dela Utrenie și Vecernie, mai are și o sumedenie de rugăciuni la S. Liturghie, către diferiți sfinți și pentru fel de fel de stări și prilejuri: pentru Papa, Episcopi, Rege, părinți, dușmani, sfârșit bun vieții; rugăciuni ca a școlarului, învățătorului, căsătoritilor, văduvelor, plugarilor, lucrătorilor dela ocne și băi, neguțătorilor, ș. a. ș. a. — Limba e cea a vechilor, frumoaselor și înțeleptelor cărți bisericești, încât e o desfătare să petreci cu sufletul și inima în mireasma acestor alcătuirii euhologice. — Ne avem cartea de rugăciuni: s'o răspândim!

B. BLANCHARD—P. Moșolu *Arta Tăcerii*. București, (B. bl. „Revista Ideii“). Pagini: 64. Prețul: 30 Lei.

Dăm într'altă parte a gazetei noastre un capitol din această lucrare valoroasă. Cetind acel capitol, ori cine își poate da seama de seriozitatea autorului, ca și de iscusința traducătorului într'a îmbrăca în românește idei formulate într'altă limbă. — Se poate avea dela traducătorul însuși (București IV. Str. Popa Soare 69).

Dr. TUGOMIR TOTH — Emil Tatar: *Zece Porunci*. Vol. II. Dicșoanmărtin 1937. Pagini 316.

Autorul acestor 28 cuvântări, cât cuprinde acest al doilea volum ce se ocupă cu poruncile 5—10 ale decalogului, e o somitate a amvonului cunoscută în lucrul și largul lumii. Limpede, preciz și practic, e o plăcere să-l urmărești dela început până la sfârșit. Mai ales că nu-i încărcat de flori retorice și nici nu-i prea lung la vorbă, sau obositor cu împărțiri și subîmpărțiri. Și încă ceva caracteristic acestui orator bisericesc: e totdeauna în nota actualității. Tălmăcirea e dintre cele cele mai reușite: nici nu se observă că ești în fața unei traduceri și nu a originalului. Recomandăm cu toată căldura această lucrare omiletică.

IULIU MAIOR: *Durerea, sora noastră nedespărțită*. Blaj. 1936. Pagini: 151. Prețul: 12 Lei.

Pentru mulțimile celor ce vreau să înțeleagă durerea în sensul creștin al cuvântului, lucrarea p. *Iuliu Maior*, e de folos nespus. Acestora autorul le arată, cu bogăție de amănunte, ce era durerea înainte de Hristos; cari sunt mângăierile religiei creștine pentru cel îndurerat, și cum se poate mângăia creștinul în diferite prilejuri de durere, cari nu lipsesc nici când în această vale a plângerii. De prisos să spunem că merită cea mai largă răspândire.

Telefonul „Unirii“

T. Geoagiul de Jos. Sanctitatea Sa Patriarhul Miron, pe cât îl cunoaștem noi, e blând dela fire și rezervat de aprecieri. Trebuie deci să fi avut motive excepționale de grave, ca să fie de-o atât de straișnică asprime, cum s'a arătat a doua zi de Paști față cu clerul ce a venit și din cele spuse se desprind grozăvenii. Căci la ce ne preoții mei, fără să cereți nici un fel de permisie, vă întruniți în ședință și vă scoțiți în drept să protestați împotriva hotărârilor Sf. Sinod, care este cea mai mare autoritate a bisericii (ortodoxe, N. „U“) Ați pus în discuție regulamentul pentru numirea preoților care este făcut pentru asigurarea alegerii locurilor vacante și v'ați crezut îndreptățiți să-l respingeți. Nu adevărat formați unele cuvințioase deziderate și să le aduceți la cunoștința Sf. Sinod *ci întrebânduși cuvinție tari, cari denotă o lipsă completă de disciplină și o anarhie...* Atâta vreme cât nu veți fi pătrunși de maxima că „Ordo est anima rerum“, până atunci nu aveți ce mai căuta la mine. Prefer să vie numai doi preoți, dar să fie sinceri. Amin“. — Reținem aceste pasagii după „Curentul“, ca un trist document al vremii.

P. Arad. Perfect adevărat: Anton Huonder, autorul lucrării de zidire duhovnicească „La picioarele Mântuitorului“ (2 vol.) scoasă la Sibiu în prelucrare (mai bine zis: *prelucratură* românească) e preot catolic. Mai mult — horribile dictu! — e chiar jezuit. Lucru din care autorul însuși nu face nici o tăină. Pe originalul ce-l avem sub ochi, e tipărit limpede: Anton Huonder, S. J. (Societatis Jesu = din Societatea lui Isus = jezuit) Prelucrătorul român profesorul d. I. Moșolu, a tras cu buretele peste aceste două majuscule odioase Sibiuului. Cum a făcut și cu meditația 171 din vol. I care în original e: „Celibatul — întemeierea sa din partea lui Hristos“ iar în prelucrare: „Căsătoria preoților“, pe o fișe suprapusă textului corect tradus. Urmează cuvântul Scripturii (ca în original): Cel ce poate cuprinde să cuprindă (Mt. 19, 12). Apoi se continuă: 1. „Aici sunt puse față în față două concepții: despre căsătorie și celibat“ trecându-se peste propoziția de începutură a originalului: „Acest cuvânt îndreptat către apostoli prezintă, ca locus classicus pentru feciorelnicie, și în special pentru celibat, un interes deosebit“, cum se trece peste tot restul meditației, înlocuindu-se cu una proprie a d. Moșolu(?) Așa se face și cu meditația imediat premergătoare. Originalul are: „Die Unauflöslichkeit der Ehe = indisolubilitatea căsătoriei. Prelucrătorul îi dă pe românește: „Despre durabilitatea căsătoriei“, scaldându-o în așa chip, cum autorului nici prin minte nu i-ar fi putut trece — Toate acestea fără vre-o indicație că prelucrarea s'ar abate dela original. Exact cum s'a purces, de arhim. Gal. Cordon cu opera apologetică „Schutz und Trutzwaffen“ (în românește: Catehismul Necredinciosului) tot a unul jezuit: P. Nilkes S. I., cumplit stălcită de talmăcitorul trădător. Drept că atât P. Huonder cât și P. Nilkes sunt morți deja, cași P. Cathrein — iarăși jezuit — care a pățit-o însă și mai rău, precum se știe: l-a dat în românește o lucrare clasică fără să i-se pomenească numele, fie chiar și fără S. I. la sfârșit, ci substituindu-i-se, pur și simplu, un altul, de ierarh român ortodox, terminat în eseu. Prin urmare: Nil mirari!

Am primit abonamentul pe 1937: B. Abus: P. Boroză; G. Cluj (1/2 an); Parohia catolică Galați; T. Lugoș; Dr. M. Lugoș; Oficiul parohial Vetești; Oficiul parohial Ocland; Parohia Petroșeni (pe 3 luni); B. Poiana Ilvei; Oficiul parohial Sfârșas (pe 1/2 an); M. Făcădu. Oficiul parohial Dragsina; Parohia Vasad.

Am primit abonamentul pe 1936: T. Acăz; R. Mateiu; Parohia Petroșeni; Oficiul parohial Săvăstreni; H. Satu-mare; P. Grozești-Oituz; Oficiul parohial Huneșdoara; Oficiul parohial Plopiș.

Oficiul parohial Dridif. Am primit abonamentul pe 1935 și 1936.

Ș. Brașov. Am primit 500 Lei. Abonamentul e acsitat până la 31 XII 1934.

V. Baia-Mare. Am primit 300 Lei. Mulțumim pentru suprasolvire.

Oficiul Parohial Mihalț. Am primit abonamentul pe 1935.

Ș. Cristelec. Am primit 400 Lei, Abonament pe 1935 și 1936.

M. Oradea. Chităm primirea abonamentului pe 1934 și 1935.

Oficiul Parohial Iaz. Confirmăm primirea abonamentului pe 1935 și 1936.

Oficiul parohial român unit din Tarcea

Nr. 54—1937.

Pictare de biserică

Curatorul bisericii gr. cat. din Tarcea (jud. Sălaj) publică concurs pentru pictarea bisericii sale. Și anume: pe tavan trei icoane mari; flecare de 3—4 metri; patru evanghelii; vopsirea pereților și 14 icoane înfățișând Patimile lui Isus, în pânză. Termenul de prezentare a planurilor și a ofertelor până la 30 Mai 1937 ora 5 d. m. — Pictarea se va începe la 14 Iunie crt. — Se poștește ca reflectanții să albe autorizația ministerială prescriasă în Monitorul Oficial No. 54 din 6 Martie a. crt. — Gara pentru tren: Valea lui Mihalț, la distanță de 8 km.

Tarcea, la 6 Mai 1937.

Curatorul

*) Rândurile de mai sus sunt un capitol din lucrarea »Arta Tăcerii«, despre care scriem în altă parte a numărului de față (N. R.)